

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Kämäräinen, Anitta			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kotona ja kodin kynnyksellä : vanhusten kotona tapahtuva hoiva- ja hoitotyö muutoksessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-04-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 99 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Kunnallinen kotipalvelujärjestelmä auttaa ikääntyneitä henkilöitä tukemalla heitä kotona selviytymisessä ja auttamalla niissä arkielämän askareissa, joista asiakkaat eivät enää selviä itse. Väestön ikääntyminen ja painopisteen siirtyminen vanhustenhuollon järjestämisessä laitoshoidosta avohuollon puolelle on lisännyt tarvetta kehittää kotiin annettavia hoiva-, hoito- ja kotipalveluita.</p> <p>Tutkielma on kvalitatiivinen tapaustutkimus, joka tutkii 1980-luvulta 2000-luvun alkuun kotipalvelutyön organisoinnissa tapahtunutta muutosta ja sen vaikutusta työntekijöiden ammatti-identiteettiin ja työntekijöiden suhtautumiseen työhönsä, asiakkaisiin ja työtovereihin. Tutkielman aineisto koostuu kahden Etelä-Suomessa sijaitsevan kunnan neljän kotipalvelu- tai kotihoitopiirin työntekijöiden haastatteluista (n=8). Työntekijöistä neljä oli kotipalveluohjaajia ja neljä ruohonjuuritason työntekijää. Haastateltavista nuorin oli 35-vuotias ja vanhin 60-vuotias. Kotipalveluohjaajilla oli joko ohjaajan, sosionomin tai sosiaalikasvattajan koulutus. Työntekijöiden koulutustaustana oli kotitalous-, kodinhoitaja- ja/tai lähihoitajakoulutus. Tutkielman teoreettinen viitekehys on sosiaalisen hoivatyön käsite (Daly & Lewis 1998), jonka avulla on mahdollista analysoida hoivatyötä ja siinä tapahtuvia muutoksia yhteiskunnan makro- ja mikrotasolla. Valtion ja kuntien tasolla tehdyt poliittisten päättäjien säätämät lait ja viranomaisten antamat asetukset ja suositukset määrittävät sen, mihin suuntaan vanhustenhuoltoa kehitetään ja kuinka paljon taloudellisia resursseja ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalveluihin suunnataan.</p> <p>Vanhustenhuollossa on tapahtunut laitoshoidon paikkojen väheneminen, mutta myös kotihoidon ja tukipalveluiden osalta palveluiden kattavuus on laskenut. Asiakakunnasta eniten apua saavien osuus on kasvanut. Kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhteenlaskettu määrä oli v. 2005 n. 15 000henkilöä. Lähihoitajakoulutuksen saaneet työntekijät ovat vähitellen korvaamassa kotiavustajat ja kodinhoitajat kunnallisessa vanhusten avohuollossa.</p> <p>Tutkimuksen kohteena olevien kotipalvelu- ja kotihoitopiirien toiminta oli järjestetty eri tavoin, Erot koskivat mm. kotipalveluohjaajien asemaa, ryhmien toimintatapaa ja työnkuvaa, tehtävien- ja vastuunjakoja kotipalvelun ja kotisairaanhoidon välillä ja ostopalveluiden käyttöä. Ohjaajille työntekijöiden siirtyminen yksintyöskentelystä ryhmätyöhön vähensi vastuuta asiakkaiden palveluiden päivittäisestä järjestelystä, mutta ryhmien sisäinen toimimattomuus ja ja työn uudelleenorganisoinnin aiheuttama suunnittelu aiheutti lisätyötä. Ryhmätyön aloittaminen antoi työntekijöille mahdollisuuden keskustella yhdessä asiakkaiden auttamiseen liittyvistä asioista ja saada tukea työtovereilta, mutta toi esiin myös työntekijöiden erilaisista näkemyksistä ja luonteista johtuvia ristiriitoja. Lähihoitajiksi valmistuneet kokivat ongelmallisena sen, että heillä ei ollut mahdollisuutta käyttää kaikkia koulutuksessa saamia taitoja johtuen kotipalvelun ja kotisairaanhoidon vastuukysymyksen epäselvyydestä. Ryhmä- ja vuorotyön ja kollektiivisesti tuotettujen palveluiden avulla voidaan taata asiakkaalle hoitojatkuvuus, palveluiden saanti ympärivuorokauden, mutta palveluorganisaation kyky antaa yksilöllisiä, asiakkaiden tarpeista lähteviä palveluita, heikkenee.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords hoivatyö hoitotyö kotipalvelut kotihoito vanhustenhuolto kodinhoitajat lähihoitajat moniammatillisuus yhteistyö ryhmätyö			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			